

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛОГОПЕДІЯ (РИНОЛАЛІЯ. ПОРУШЕННЯ ГОЛОСУ)

Освітня програма
«Спеціальна освіта»

Спеціалізація Логопедія

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри професійної освіти
та інноваційних технологій
Протокол № 1 від “26” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Логопедія
Освітня програма	Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	Логопедія
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	3/6
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 22 год. (з.ф. – 8 год.) Практичні – 20 год. (з.ф. – 6 год.) Лабораторні – 18 год. (з.ф. – 6 год.) Самостійна робота – 120 год. (з.ф. – 160 год.)
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=190&id_cou=8130

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета: підготовка висококваліфікованих фахівців здатних розв'язувати складні задачі, практичні проблеми освіти дітей із особливими освітніми потребами, забезпечення професійної підготовки майбутнього логопеда.

Цілі:

- озброєння студентів теоретичними і практичними знаннями та навичками і формування професійні компетентності, що дозволить реалізовувати логопедичну допомогу дітям із особливими освітніми потребами та бути конкурентноспроможними фахівцями на ринку праці.
- засвоєння ключових положень сучасної логопедичної науки та практики;
- опанування студентами теоретико-методичними підходами до вивчення предмета, основними поняттями та термінологією;
- ознайомлення з класичними та інноваційними методами та прийомами в логопедії;
- формування уявлень про зміст професійної діяльності логопеда з різними категоріями дітей із ринолалією та порушеннями голосу;
- допомога студентам інтегруванні набутих знань із галузі медичних і психологічних дисциплін;
- формування вмінь проектувати та застосовувати теоретичні та практичні знання задля розвитку гармонійної особисті дітей із

мовленнєвими порушеннями відповідно до положень Закону України «Про освіту»;

- сприяння засвоєнню методів, засобів, прийомів та форм корекційно-розвиткової роботи з дітьми із ринолалією та порушеннями голосу;
- спонукання студентів до самоосвіти і самовдосконалення шляхом здобуття неформальних та інформальних (у тому числі в дистанційній формі) видів освіти, розвитку особистісних якостей майбутнього вчителя-логопеда, відповідального ставлення до виконання функціональних обов'язків відповідно до класифікатора професій.

Компетентності:

Обізнаність із теоретичними вченнями щодо ринолалії та порушень голосу, етіологією, механізмами, патогенезом, шляхами діагностики та корекції;

Уміння інтегрувати знання отриманих на медичних і психологічних предметах у процесі розробки практичних підходів до корекції ринолалії та порушень голосу;

Готовність використовувати набуті знання, вміння й навички в системі спеціальної та інклюзивної освіти дітей із особливими освітніми потребами;

Здатність реалізовувати новітні підходи у роботі з дітьми, підлітками з ринолалією та порушеннями голосу;

Здатність дотримуватись принципів логопедичної науки і практики, її методів, технологій, засобів і професійної етики;

Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей із особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання;

Готовність до інноваційної діяльності, навчання упродовж життя, професійного вдосконалення.

Програмні результати навчання

Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач освіти дітей, у тому числі в умовах інклюзії.

Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації логопедичної допомоги дітям із ринолалією та порушеннями голосу .

Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією з логопедії та професійним дискурсом.

Розуміти сучасні нейропсихологічні підходи до корекційно-розвиткової роботи з дітьми із ринолалією та порушеннями голосу.

Знати теоретико-методологічні засади та тезаурус логопедії як науки;

Розуміти та застосовувати в подальшому на практиці міждисциплінарні зв'язки логопедії;

Володіти практичним інструментарієм з профілактики, діагностики, корекції та компенсації порушень мовлення в осіб із ринолалією та порушеннями голосу.

Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Модуль І. Ринолалія Тема 1: Ринолалія як самостійне мовленнєве порушення	Визначення ринолалії. Визначення причини, механізми порушення. Класифікація ринолалії. Основні форми ринолалії. Етіологія «відкритої» і «закритої» ринолалії. Симптоматика форм «відкритої», «закритої» і «змішаної» форм ринолалії.	Опрацювати тему в підручнику Логопедія / за ред. М. К. Шеремет
2.	Тема 2 : Історія вивчення ринолалії Тема 3: Практичне Етіологія ринолалії	Історія питання: основні етапи і наукові напрямки, аналіз теорій ринолалії. Внесок закордонних і вітчизняних учених у вивчення ринолалії як логопедичної нозології. Причини виникнення ринолалії. Внутрішньоутробний розвиток плода та ВНГБ. Набуті дефекти органів артикуляції. Види неправильного функціонування органів носоглотки та гортані. Порушення інервації та аденоїдні розрощення, пухлини, тощо як причини появи ріжних форм ринолалії.	Підготувати презентацію за темами
3.	Тема 4: Види вроджених незрощень верхньої губи та піднебіння. Тема 5. Практичне	Характер ушкоджень мовленнєвого апарату при різних формах ринолалії. Особливості функціональних перебудов в діяльності мовленнєвого апарату. Класифікація незрощень	Сформувати «Словник термінів»

	Клінічна картина ринолалії	<p>губи і піднебіння. Вплив вродженої піднебінної патології на фізичний, психічний мовленнєвий розвиток дитини. Фонація в нормі та патології. Приклади.</p> <p>Особливості проявів ринолалії в різні вікові періоди. Первинні і вторинні порушення при ринолалії.</p>	
4.	Тема 6: Лабораторне Механізми ринолалії	<p>Механізми утворення ротових та носових звуків. Здійснення порівняльного аналізу мовленнєвих порушень при ринолалії та дислалії. Характеристика механізмів процесу звуковимови при ринолалії.</p>	<p>Розробити таблицю порівняння проявів дислалії та ринолалії. Опрацювати розділ з підручника Логопедія.</p>
5.	Тема 7: Відкрита ринолалія Тема 8: Особливості розвитку дітей із відкритою органічною ринолалією.	<p>Особливості фізичного, психічного та мовленнєвого розвитку дітей із відкритою органічною ринолалією. Особливості фонетико-фонематичної, лексико-граматичної і просодичної сторін мовлення, функцій мовлення в онтогенезі. Ступені складності порушення. Динаміка мовленнєвого розвитку при ринолалії.</p>	<p>Підготуватись до лабораторного заняття: знайти кейси з інтернет-джерел</p>
6.	Тема 9: Неврологічна та педагогічна симптоматика відкритої ринолалії Тема 10: Роль соціуму в розвитку	<p>Характеристика і співвідношення мовленнєвих та немовленнєвих симптомів. Вплив ринолалії на стан писемного мовлення та інші сторони діяльності дитини. Психологічні особливості осіб із ринолалією. Роль соціуму в розвитку синдрому</p>	<p>Опрацювати підручник Логопедія за темами</p>

	синдрому ринолалії та інклюзивне навчання	ринолалії і проявів вторинних мовленнєвих і немовленнєвих порушень. Попередження виникнення вторинних розладів у дітей з вродженою піднебінною патологією. Профілактика рецидивів.	
7.	Тема 11: Практичне Закрита ринолалія	Визначення, етіологія, патогенез, механізми. Форми закритої ринолалії. Особливості голосоутворення та просодики при закритій ринолалії.	Творчо-пошукове завдання: Есе про доробок науковців у розробці методик корекції ринолалії
8.	Тема 12: Практичне Змішана ринолалія	Визначення, етіологія, патогенез, механізми. Особливості голосоутворення та просодики при змішаній ринолалії.	Оформити таблицю форм ринолалії
9.	Тема 13: Обстеження осіб з вродженими незрощеннями губи і піднебіння. Тема 14: Лабораторне. Діагностування мовлення дітей із ринолалією	Зміст, методи і прийоми обстеження. Рання диференціальна діагностика розмежування різних форм ринолалії, відмежування від інших мовленнєвих вад. Роль і зміст фізіологічного, клінічного, психологічного, педагогічного обстеження дітей з ринолалією різних вікових категорій. Огляд індивідуальної мовленнєвої картки обстеження дитини з ринолалією. План лабораторного заняття. 1.Принципи, що полягають в основі обстеження дитини з ринолалією. 2.Завдання, що постають перед логопедом під час обстеження. 3.Зміст етапів обстеження дитини.	Заповнити картку мовленнєвого розвитку дитини із ринолалією

		<p>4.Спостереження обстеження дитини з ринолалією.</p> <p>5.Аналіз результатів логопедичного обстеження дитини з ринолалією.</p>	
10.	<p>Тема 15: Практичне. Організація лікувальних заходів при ринолаліях. Тема 16. Практичне Профілактика ринолалії.</p>	<p>Сучасна тактика лікування дітей із ринолалією. Зміст комплексної допомоги дітям у доопераційний та післяопераційний період. Строки та значення хейлоринопластики, велоластики, міопластики та ураностафілоластики. Важливість ортодонтичної допомоги дитині після операцій на піднебінні. Ефективність логопедичного навчання за раннього хірургічного відновлення піднебіння. Принципи психологічної реабілітації дітей з вродженими незрощеннями верхньої губи та піднебіння. Прогноз при різних формах ринолалії. Профілактика ринолалії. Шляхи психопрофілактики. Особливості профілактики захворювань ЛОР-органів, особливості профілактики порушень дихання, голосу, звуковимови та писемного мовлення.</p>	Підготувати реферати
11.	<p>Тема 17: Практичне Організація комплексної допомоги дітям із ринолаліями</p>	<p>Особливості фізичного та психічного розвитку дітей із відкритою органічною ринолалією. Особливості мовленнєвого розвитку дітей із відкритою органічною ринолалією. Організація медичної, логопедичної та психологічної допомоги дітям із незрощеннями</p>	Особливості слухового сприймання і порушень вимови у дітей із ринолалією.

		<p>верхньої губи, твердого та м'якого піднебіння.</p> <p>Основні напрямки мовленнєвої терапії з даною категорією дітей. Огляд корекційних методик Герасимової Г.М., Коноплястої С.Ю.</p>	
12.	<p>Тема 18: Медико-педагогічна і логотерапевтична робота при відкритій ринолалії у доопераційному періоді.</p>	<p>Мета, основні завдання, принципи, етапи, зміст і методи медико-педагогічної та логотерапевтичної роботи в доопераційному періоді.</p> <p>Основні принципи роботи з розвитку розуміння мовлення у дітей із вродженими незрощеннями піднебіння.</p> <p>Система роботи, розроблена А. Г. Іпполітовою, її своєрідність. Зміст логопедичних занять за методикою А. Г. Іпполітової.</p>	<p>Розробити таблицю етапів доопераційної роботи</p>
13.	<p>Тема 19 : Лабораторне Медико-педагогічна і логотерапевтична робота при відкритій ринолалії у післяопераційному періоді.</p>	<p>Мета, основні завдання, принципи, етапи, зміст і методи медико-педагогічної та логотерапевтичної роботи в післяопераційному періоді.</p> <p>Взаємозалежність і взаємообумовленість до і післяопераційної логопедичної корекційної роботи.</p> <p>Логопедичний масаж при ринолалії.</p> <p>Поетапна методика корекції звуковимови і голосу І.І. Єрмакової.</p>	<p>Скласти схему та обґрунтувати послідовність роботи над звуками в доопераційному та післяопераційному періоді.</p>
14.	<p>Тема 20 : Практичне Методики корекційно-відновлювальної роботи при ринолалії</p>	<p>Напрацювання С. Ю. Коноплястої щодо корекції ринолалії. Внесок закордонних учених у розробку шляхів допомоги дітям із ринолаліями.</p> <p>Характеристика методики</p>	<p>Розробити план-конспект логопедичного заняття з виклику будь-якого звука (за вибором).</p>

		Л. Вансовської. Характеристика методики О. Алмазової. Характеристика методики Г. Чиркіної.	Підібрати вправи для формування правильного фонаційного дихання, розвитку висоти і сили голосу у дітей з відкритою ринолалією у післяопераційному періоді.
16.	Тема 21: Лабораторне Корекційно-розвиткова робота при різних формах ринолалії	Методи і прийоми формування і виховання слухової, дихальної, голосової і артикуляційної функцій у дітей із різними формами ринолалії. Особливості методів, прийомів і послідовності виховання звуковимови і просодичної сторони мовлення в залежності від анатомічного стану артикуляційного апарата. Система і розділи корекційного впливу. Диференціальні методи роботи у зв'язку з різними особливостями і ступенями тяжкості мовленнєвих і немовленнєвих симптомів у осіб з ринолалією. Структура логопедичних занять з усунення ринолалії. Умови забезпечення високого рівня ефективності корекційної роботи в різних типах логопедичних закладів для дітей з ринолалією.	Дидактичний матеріал та інструментарій, необхідний для проведення занять.
17.	Модуль II. Порушення голосу Тема 1: Анатомо-фізіологічні	Анатомо-фізіологічна будова голосового апарату. Механізм голосоутворення. Патологія органів голосоутворення.	Порушення голосу. Логопедія : підручник / [за ред. М. К. Шеремет. -2-е вид., перероб. та

	основи голосоутворення Тема 2 : Лабораторне Вікові особливості розвитку голосу у дітей.	Діапазон дитячого голосу в різні вікові періоди. Зміна голосу в пубертаті.	допов. Київ, 2010. С. 458–498. Історія розвитку фонопедії
18.	Тема 3: Етіологія та механізми порушень голосу	Визначення порушень голосу. Афонія, дистонія, фонастенія як порушення голосу. Етіологія порушень голосу. Механізми різних форм порушень голосу. Ступені прояву дефекту.	Опрацювати тему згідно з основною літературою
19.	Тема 4: Практичне Класифікація порушень голосу.	Порушення голосу центрального та периферійного характеру. Порушення голосу органічного та функціонального характеру. Симптоматика порушень голосу.	Здійснити аналіз праць О. Ромась та Т. Осадчої
20.	Тема 5 : Лабораторне Обстеження голосової функції у дітей і дорослих	Етапи та структура обстеження. Створення умов. Види завдань. Протокол обстеження.	Сформувати схему обстеження
21.	Тема 6: Лабораторне Система логопедичної роботи з розвитку голосу в дітей Тема 7: Лабораторне Комплексний медико- педагогічний вплив при усуненні різних форм порушень голосу	Етапи корекційно- відновлювальної роботи. Відновлення голосу у дітей з органічними змінами в гортані. Відновлення функціональних порушень голосу. Вокалотерапія в системі роботи над голосом.	Пошукова робота; методики корекції дисфоній та дихальної гімнастики Стрельнікової
22.	Тема 8 : Практичне	Комплексна медико- педагогічна корекція засобом дихальних вправ	Ромась О. Ю. Методи відновлення

	Особливості корекційно-відновлювальної роботи при порушеннях голосу після резекції гортані	(парадоксальна дихальна гімнастика). Особливості вокальної методики. Відновлення голосу при парезах і паралічах гортані. Профілактика порушень голову. Шляхи психопрофілактики.	голосу у хворих після часткових та тотальних резекцій гортані. Дефектологія. 2007. № 2. С. 39-42.
23.	Тема 9: Лабораторне Комплексний підхід до розвитку просодичної сторони мовлення в осіб із порушеннями голосу	Особливості формування просодичної сторони мовлення в залежності від віку дитини. Роль вокалотерапії. Постановка голосу. Робота над мелодійністю мовлення. Вироблення чіткої дикції. Відновлення голосу у дітей з органічними змінами в гортані. Методика постановки дихання. Заняття лікувальною фізкультурою. Методика відновлення функціональних порушень голосу. Розробка раціональної психотерапії. Розробка бесід з виховання і охорони голосу з раннього дитинства.	Розробити конспект заняття з дитиною, чи підлітком із порушеннями голосу Підготуватись до модульного заміру знань

4. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	10
Семінарські, практичні заняття	25
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

	Навчальні тижні	Разом
--	-----------------	-------

Види навчальної роботи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції		3	1	2	1						2	1						10
Семінарські, пр, лаб з-тя								5		5			5	5	5			25
Самостійна р-та																	10	10
Індивідуальні завдання																5		5
Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	8	1	10	1	4	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література ОСНОВНА:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Логопедія: підручник. За ред. М. К. Шеремет. Вид. 5-те. К: Видавничий Дім «Слово», 2018. 856 с. 2. Конопляста С.Ю. Ринолалія. Причини, механізми, основні форми порушення //Педагогіка та методики: спеціальні. Зб. наук. праць – К., 2000. 3. Конопляста С.Ю. Сучасні уявлення про етіологію вроджених незрощень губи і піднебіння //Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія №19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія: Зб. наукових праць. – Випуск 6. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2006. – С.3-9. 4. Конопляста С.Ю. Психолого-педагогічна діагностика відхилень у розвитку дітей з вродженим незрощенням губи та піднебіння: проблеми та перспективи //Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету: Серія соціально-педагогічна. Випуск VII /За ред.. О.В. Гаврилова, В.І. Співака. – Кам'янець-Подільський: ПП Мошинський В.С., 2007. – С.278-280. 5. Логопедия: Учеб. пособие для студ. пед ин-тов по спец. Дефектология /Л.С. Волкова, Р.И. Лалаева, Е.М. Мастюкова и др.; под ред Л.С. Волковой – М., 2006. 6. Максаков А.И. Об особенностях слухового восприятия дефектов произношения у ринолаликов /Хрестоматія з логопедії /Шеремет М.К., Мартиненко І.В. – К.,2006. 7. Осадча Т.М. Перцептивна оцінка голосу у дітей дошкільного віку з органічною патологією гортані Випуск №8, 2016). Режим доступу: https://aqce.com.ua/vipusk-n8-2017/osadcha-tm-perceptivna-ocinka-golosu-u-ditej-doshkilnogo-viku-z-organichnoju-patologijeju-gortani.html 	

8. Ромась О.Ю. До проблеми функціонального відновлення голосу //Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та психологія. Зб. наукових праць.– К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. - №14. – С.130 – 134.
9. Ромась О. Ю. Методи відновлення голосу у хворих після часткових та тотальних резекцій гортані / О. Ю. Ромась // Дефектологія. – 2007. – № 2. – С. 39-42.
10. Орлова О. С. Междисциплинарный подход к комплексной реабилитации детей с нарушениями голоса, речи и слуха / О. С. Орлова, Г. Д. Тарасова // мат-лы III Петербургского форума оториноларингологов в России. – С. 68-69.
11. Соломатина Г.Н., Водолацкий В.М. Устранение открытой риноплазии у детей. – М., 2005.
12. Уракова А.И. Особенности речевого развития у детей-ринолаликов /Хрестоматія з логопедії/ Шеремет М.К., Мартиненко І.В. – К., 2006.
13. Харьков Л.В., Яковенко Л.М. Эффективность логопедического навчання за раннього хірургічного відновлення піднебіння //Дефектологія. - №4. – 1998.
14. Юрова Р.А., Одинец О.И. Особенности связной речи детей с риноплазией (дошкольный возраст) //Дефектология. - №4. – 1990.
15. Шеремет М. К. Проблема порушень голосу у осіб голосомовленневих професій [Електронний ресурс]/ М. К. Шеремет, О. Ю. Ромась // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 19, Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. –Київ, 2015. -Вип. 30. -С. 199-205. -Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_019_2015_30_35

ДОДАТКОВА:

- 1.Алмазова Е.С. Логопедическая работа по восстановлению голоса у детей. – М., 2005.
- 2.Вансовская Л.И. Устранение нарушений речи при врожденных расщелинах неба. – М., 2000.
- 3.Врожденные несращения верхней губы и неба /Харьков Л.В., Яковенко Л.Н. и др.- К.
- 4.Герасимова А.С. Воспитание правильной речи у детей раннего возраста с врожденными расщелинами неба //Дошкольная педагогика/сентябрь-октябрь, 2004.
- 5.Герасимова А.С. Активизация слухового восприятия в структуре речевой терапии у детей с врожденными расщелинами неба //Дошкольная педагогика/ март-апрель, 2006.
- 6.Громова О.Е. Соломатина Г.Н. Логопедическое обследование детей 2-4 лет: Метод. пособие. – М., 2004.

7. Ермакова И.И. Коррекция речи и голоса у детей и подростков: Кн. для логопеда: 2-е изд., перераб. – М., 1996.
8. Ипполитова А.Г. Открытая ринолалия /Под ред. О.Н. Усановой. – М., 1983.
9. Волосовец Т.В. некоторые методы и приемы логопедической работы с детьми (от 1,5 до 3 лет), страдающих ринолалией //Актуал. пробл. дефектологии: Тез. докл. межвуз. науч. конф. – М., 1991.
10. Воронцова Т.Н. Принципы дооперационной профилактической работы с детьми с врожденными расщелинами губы и неба //Речевые расстройства у детей и методы их устранения: Сб. науч. тр. – М., 1978.
11. Герасимова А.С., Кузнецова В.Т. Школа раннего развития. – М., 2003.
12. Зеeman М. Расстройства речи в детском возрасте. – М., 1962.
13. Левина Р.Е. Основы теории и практики логопедии. – М., 1968.
14. Мамедов А.А. Врожденная расщелина неба и пути ее устранения. – Екатеринбург, 1998.
15. Пиэтин Х.А. Использование пособий в послеоперационной работе с детьми, страдающими ринолалией //Дефектология. - №5. - 1971.
16. Понятийно-терминологический словарь логопеда /Под ред В.И. Селиверстова. – М., 1997.
17. Родителям детей с врожденными несращениями верхней губы и неба /Харьков Л.В., Яковенко Л.Н., Чехова И.Л. и др. – К., 2007.
18. Осадча Т. М. Комплексний супровід дітей дошкільного віку з порушенням голосової функції органічного генезу : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.03. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2015. 18 с.
19. Ромась О. Ю. Алгоритм обстежень хворих з порушеннями голосу / О. Ю. Ромась // Логопедія. -2011. -№ 1. -С. 63-67. -Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/UJRN/logoped_2011_1_17
20. Чиркина Г.В. Преодоление носового оттенка речи у детей с ринолалией //Дошкольное воспитание. - №3. – 1983.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра професійної освіти та інноваційних технологій м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57 каб. 104 тел. (0342) 54-12-35 https://kpoit.pnu.edu.ua kpoit@pnu.edu.ua
Викладач (і)	Ленів Зоряна Павлівна,

Гостьові лектори	канд. пед. наук, доц
Контактна інформація викладача	lzoryana@ukr.net

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» □ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». □ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». □ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. □ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. □ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення

	<p>оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) стор. 4-5.</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі</p>

	<p>виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.</p> <p>Також за рішенням кафедри професійної освіти та інноваційних технологій студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) – стор. 3.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Викладач – доц. Ленів З. П.